

Programkomiteens innstilling til bystyrevalgprogram for 2023 – 2027

Vi vil mer for Kristiansand

Innholdsfortegnelse

1	KAPITTEL 1: HELSE OG OMSORG.....	5
2	Innhold og glede til dagene som senior	5
3	Rusomsorg	6
4	Psykisk helse	7
5	Kvinnehelse	7
6	Helsebydelen Eg	8
7	Rekruttering av helsepersonell.....	8
8	KAPITTEL 2: TRYGG OPPVEKST OG LANDETS BESTE SKOLE.....	9
9	En god start på livet.....	9
10	Gode barnehager for alle	9
11	Overgangen til skolen	10
12	Kunnskapsskolen	10
13	En skole som ser hver enkelt elev	10
14	Sterkere lag rundt eleven	12
15	Dyktige lærere og skoleledere	12
16	En pådrivende skoleeier.....	13
17	En trygg by å vokse opp i	14
18	På lag med barna og familien	14
19	Inkluderende og trygge ungdomsmiljøer.....	15
20	KAPITTEL 3: EN BY FOR ALLE.....	16
21	Flere må inkluderes i arbeidslivet.....	16
22	Mennesker med funksjonsvariasjon	16
23	Nulltoleranse mot rasisme og diskriminering	17
24	God inkludering gir muligheter for alle	17
25	Flyktninger fra Ukraina	18
26	KAPITTEL 4: GRØNN KOMMUNE MED BLÅ POLITIKK.....	19
27	Et godt miljø.....	19
28	En grønn kommune	19
29	Klimavennlig industri.....	20
30	KAPITTEL 5: IDRETT, FRIVILLIGHET OG KULTUR	21
31	Idrett.....	21
32	Kultur	22
33	Frivillighet.....	22
34	KAPITTEL 6: JOBBSKAPING OG NÆRINGSUTVIKLING	23

35	Næringsutvikling	23
36	Flere i arbeid	24
37	Det skal bli billigere å bo i Kristiansand	25
38	KAPITTEL 7: EN KOMMUNE MED LEVENDE BYDELER	25
39	Bydelsutvikling	25
40	Miljøvennlig transport	26
41	Bolig- og næringsarealer	27
42	Gode og stabile bomiljø	27
43	KAPITTEL 8: EN TRYGG KOMMUNE MED GOD BEREDSKAP	28
44	Beredskap	28
45	Trygghet	29

46 VI VIL MER FOR KRISTIANSAND

47 Høyre vil bygge samfunnet på tillit til enkeltmennesket. Hver enkelt skal ha størst mulig frihet til og ansvar
48 for å forme sitt eget liv og sin egen fremtid basert på respekt for andre og fellesskapet.

49 Eldre skal oppleve verdighet og få bestemme over sin egen hverdag. Demenslandsbyen og fritt brukervalg
50 er gode eksempler på hvordan Høyre har jobbet for nettopp dette. Vi vil jobbe for å utvide fritt brukervalg
51 og legge til rette for at dem som ønsker det skal få bo hjemme lengre.

52 En stadig større andel av befolkningen vil i årene som kommer være eldre. Det vil være en stor ressurs for
53 kommunen og Høyre ønsker å legge til rette for at seniorene skal få bidra mer i lokalsamfunnet. Flere
54 kulturtilbud må tilpasses den eldre delen av befolkningen og det skal bli lettere for eldre å være i fysisk
55 aktivitet.

56 Klimaendringene angår oss alle. Kommunen må ta sin del av ansvaret for å kutte utslipp. Høyre mener det
57 er viktig å bruke ressursene der potensiale for utslippskutt er størst. De neste årene vil kreve politikere som
58 tørr å prioritere. Derfor vil vi jobbe for å få på plass et anlegg for karbonfangst og lagring og gjøre at lønner
59 seg å ta grønne valg i hverdagen.

60 For Kristiansand er det grønne skiftet en stor mulighet. Elektrifisering, havvind, hydrogen og ammoniakk er
61 nye næringer som kan gi arbeidsplasser, skape verdier og kutte utslipp. Høyre ønsker å videreutvikle den
62 lokale industrien slik at vi skaper nye bærekraftige arbeidsplasser.

63 Høyre vil at kristiansandskolen skal være i landstoppen på læringsresultater og lavt fravær, og bidra til at 9
64 av 10 skal fullføre videregående skole innen 2030. Da må vi våge å stille krav til elever, lærere, ledere og
65 undervisningen. Vi skal ha en skole som setter den enkelte elev i sentrum. En skole som fanger opp både
66 de som trenger ekstra hjelp og de som vil ha større utfordringer. Høyres mål er en kristiansandskole som
67 gir muligheter for alle uavhengig av bakgrunn.

68 Gjennom å spille frivilligheten gode ønsker Høyre å skape levende lokalsamfunn. Vi vil og gjøre det
69 enklere å starte sin egen bedrift og kjøpe sin egen bolig med å redusere og på sikt fjerne eiendomsskatten
70 for folk og bedrifter. For at flere skal ha et alternativ til bilen, skal Høyre fortsette å være en pådriver for et
71 godt sykkel- og kollektivtilbud. Vi ønsker at innbyggerne skal få beholde mer av sine egne penger.

72 Over 3000 barn i Kristiansand vokser opp i fattigdom. Det er altfor mange. Å være fattig i verdens rikeste
73 land kan bety å stå på sidelinja når fotballkampen starter fordi utstyret er for dyrt, det kan være se
74 foreldrene sine bekymre seg for om pengene rekker neste måned og det kan være å ikke få feire
75 bursdagen med klassekameratene sine.

76 Den største forskjellen i samfunnet vårt er mellom de som har en jobb å gå til, og de som ikke har det.
77 Derfor er noe av det viktigste vi kan gjøre for å bekjempe fattigdom å sørge for at alle barn kommer seg
78 gjennom skolen. For å få flere unge fra trygd og tilbake på jobb må vi ta i bruk flere ordninger som hjelper
79 folk ut i jobb, og bruke mindre av ordningene som holder unge passive hjemme.

80 Etter fire år med politisk kaos trenger vi trygg, stabil styring i Kristiansand. Høyre er garantisten for det. Vi
81 vil mer for Kristiansand. Vi vil gjøre Kristiansand til Norges mest attraktive kommune.

82 KAPITTEL 1: HELSE OG OMSORG

83 Høyre mener at hver enkelt skal få lov til å bestemme mest mulig over egen hverdag, også når behovet for
84 hjelp inntreffer. Da skal prinsippet «Hva er viktig for deg?» gjelde. Ingen beslutning om deg, skal tas uten
85 deg. Vi trenger gode boforhold, et rikt sosialt liv, deltagelse i arbeidslivet og rett hjelp til rett tid. Høyre vil
86 jobbe for at vi har personale med riktig kompetanse på riktig sted. God helse for et godt liv Høyre vil satse

87

88 **Innhold og glede til dagene som senior**

89 Kristiansand skal være en god og inkluderende by hvor vi ivaretar den enkeltes verdighet, trygghet og
90 selvstendighet. Høyre ønsker å bidra til at eldre og andre som trenger hjelp til daglige gjøremål og
91 egenomsorg, skal leve så uavhengige liv som mulig. Vi vil derfor utvikle tjenester for morgendagen og
92 samarbeide med alle gode krefter, både frivillige, ideelle og private for å gi den best mulige omsorgen
93 tilpasset den enkeltes behov.

94 I årene som kommer vil det bli stadig flere eldre. Seniorer har viktig kompetanse og er nødvendige
95 ressurser for frivillige og ideelle organisasjoner. Det å delta i frivillighet gir livsglede og et sosialt nettverk. Å
96 få inaktive eldre i fysisk aktivitet vil være forebyggende for både fysisk og psykisk helse og gi innhold og
97 glede til dagene.

98 **Kristiansand Høyre vil:**

- 99 • At eldre skal få tilbud om sitt tilpassede boligtilbud i sitt nærområde, og sammen med sin ektefelle eller
100 samboer.
- 101 • Utvide fritt brukervalg til også å gjelde hjemmesykepleien.
- 102 • Sørge for at eldre har medbestemmelse i avgjørelser som angår deres fysiske og psykiske helse.
- 103 • At mennesker med hjelpebehov skal bo hjemme eller i bofellesskap så lenge de kan og ønsker det.
- 104 • Fortsette satsingen på hverdagsrehabilitering.
- 105 • Tilrettelegge for bruk av velferdsteknologiske løsninger.
- 106 • Jobbe for bedre matomsorg ved å sørge for næringsrik matservering og stimulere frivilligheten til å
107 organisere middagsklubber hvor man kan samles til måltider.
- 108 • Sørge for stabilitet i tjenestene slik at de som mottar omsorgstjenester forholder seg til færrest mulig
109 pleiere.
- 110 • Sikre at ansatte ved byens sykehjem har nødvendige språkkunnskaper.
- 111 • Sikre forutsigbarhet og trygghet i overgangen fra sykehus til kommunehelsetjeneste.
- 112 • Legge til rette for at frisører og foterapeuter kan tilby tjenester på omsorgssentrene.
- 113 • Ha en forsøksordning med helsestasjon for seniorer for å avlaste fastlegene.
- 114 • Tilby lavterskel tilbud for eldre som mister nær familie og venner.
- 115 • Legge til rette for at eldre kan delta i yrkesaktiviteter, eksempelvis innen skole og helsesektor, etter
116 oppnådd pensjonsalder.
- 117 • Fortsette satsning på aktiv senior, At alle sykehjem skal tilby fysisk aktivitet hver dag og legge til rette
118 for at treningssentre har gode tilbud til eldre.

- 119 • Fremme frivillig aktiviteter, samfunnsdeltagelse og kulturtilbud for eldre i alle bydeler.
- 120 • Legge til rette for flere møteplasser hvor seniorer kan hjelpe seniorer med veiledning i digitale tjenester.
- 121
- 122 • Legge til rette for bokollektiv for hvor eldre hjelper eldre.
- 123 • Vurdere muligheten for at private kan bygge og drifte sykehjem i Kristiansand.
- 124

125 **Rusomsorg**

126 Høyre vil føre en ruspolitikk som har som mål å forebygge rusproblemer. Høyre vil jobbe for å begrense de
127 negative skadevirkningene som følger av narkotika og alkohol. Det skal fortsatt være forbudt å bruke og
128 besitte narkotika, men Høyre ønsker at personer med rusutfordringer skal få hjelp, behandling og
129 oppfølging heller enn straff. Høyre vil styrke samarbeidet mellom den kommunale rusomsorgen og
130 spesialisthelsetjenesten, og ta i bruk flere private og ideelle aktører med ruskompetanse i behandling og
131 ettervern.

132 **Kristiansand Høyre vil:**

- 133 • Sørge for økt samhandling og samlokalisering mellom de ulike tjenestene rundt mennesker som sliter
134 med rusproblemer.
- 135 • Invitere flere frivillige og ideelle organisasjoner til å til å bidra til alternative sosiale miljø og møtesteder
136 for rusbrukere.
- 137 • Ha tettere samarbeid mellom skole, foreldre, politi og ideelle organisasjoner om forebygging av
138 rusmisbruk blant unge.
- 139 • Starte undervisning og informasjon til barn og foreldre om rus allerede på mellomtrinnet i grunnskolen.
- 140 • Innføre en nullvisjon for overdosedødsfall i Kristiansand.
- 141 • Styrke det oppsøkende arbeidet mot rusavhengige med nødvendig legehjelp og skadereduserende
142 tiltak.
- 143 • Ha tettere samarbeid mellom sykehus og kommune om FACT-team.
- 144 • Følge opp retningslinjene fra Helsedirektoratet om utdeling av brukerutstyr for å forebygge mot Hepatitt
145 C.
- 146 • Utvikle et tettere samarbeid mellom kommunens helsetjeneste og spesialisthelsetjenesten for å sikre
147 at brukerne videreføres i et trygt rusfritt miljø før, under og etter utskrivning eller soning.
- 148 • Styrke ruskompetansen i skolehelsetjenesten.
- 149 • Samarbeide med sykehuset og Helsedirektoratet om en nasjonal pilot for ett lavterskel LAR-tilbud i
150 Kristiansand hvor tilbud om behandling skal komme innen en uke etter oppsøking.
- 151 • **DISSENS 1:** Nytt punkt: Etablere en rusmiddelanalysetjeneste etter modell fra rusopplysningen i Oslo.
152 *Støttet av Nicolai Østebø, Kristin Tallaksen og Amalie Gunnufsen.*
- 153 • Gjennomføre en lokal rusreform som et pilotprosjekt i samarbeid med rusomsorgen og politiet, hvor det
154 ikke tas ut siktelse ved avdekket illegalt rusmiddelbruk, men at det i stedet tilbys rådgivning og
155 kartlegging med sikte på oppfølging eller behandling for å motvirke stigmatisering og sikre bedre
156 tilgang til helsetilbud for personer som bruker ulovlige rusmidler.

- 157 • Ta initiativ til tettere samarbeid med lokale brukerorganisasjoner om økt brukerstyring av rusomsorgen.

158

159 **Psykisk helse**

- 160 En av seks har en psykisk lidelse og kun 1 av 4 med symptomer på depresjon ber om helsehjelp.
161 Utviklingen er bekymringsverdig. Samtidig ser vi at ventetidene for helsehjelp, særlig for barn og unge,
162 øker. Høyre vil gjøre mer for å forebygge psykisk uhelse og bygge opp lavterskeltilbud i kommunene.

163 **Kristiansand Høyre vil:**

- 164 • Jobbe for at pakkeforløpene for psykisk helse blir fulgt opp av kommunehelsetjenesten.
- 165 • Jobbe for tettere samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale helsetjenester om psykisk
166 helse.
- 167 • Styrke kompetansen knyttet til traumer innenfor det psykiske helsetilbudet.
- 168 • Sikre samarbeid mellom krisesentrene og andre tjenester i kommunen.
- 169 • Øke antall bofellesskap med bemanning.
- 170 • Avlaste sykehusets Avdeling for Barn og Unges Psykiske helse (ABUP) ved å styrke
171 lavterskeltilbudene i kommunen.
- 172 • Opprette et tilbud for helsestasjon for gutter.
- 173 • Styrke og synliggjøre psykiske helsetilbud for menn.
- 174 • Videreutvikle helsestasjonstjenesten slik at barn og unge får et bedre digitalt helsesykepleiertilbud.
- 175 • Styrke lavterskeltilbud som Rask Psykisk Helsehjelp, som sikrer rask hjelp uten henvisning.
- 176 • Øke tilgjengeligheten til digitale mestringsverktøy knyttet til psykisk helse.
- 177 • Styrke det forebyggende arbeidet mot spiseforstyrrelser.
- 178 • Arbeide for en nullvisjon om selvmord, gjennom blant annet å sikre kompetanse på psykisk helse og
179 selvmordsforebygging blant helsepersonell og de som arbeider med barn og unge.
- 180 • Sørge for umiddelbar oppfølging av etterlatte etter selvmord.
- 181 • Sikre at barn og unge som ikke har fått bedret sin tilstand i løpet av ett år i kommunalt psykisk
182 helsevern får en ny vurdering av behandlingstilbudet.

183

184

185 **Kvinnehelse**

- 186 Kristiansand Høyre ønsker å investere i kvinners helse. Kvinner og menn har ulike symptomer i ulike
187 sykdommer. Hjerte og karlidelser er et godt eksempel på dette. Mange kreftsykdommer gir også ulike
188 symptomer. Ved et sterkere fokus og kunnskap innen dette feltet, vil vi på sikt oppnå en sterkere likestilling
189 også innen helse. Ved å styrke svangerskaps- og barselomsorgen kan man forebygging av fysiske og
190 psykiske komplikasjoner som følge av fødsel er viktig for en god og trygg start på foreldrerollen.

191 **Kristiansand Høyre vil:**

- 192 • Styrke svangerskaps-og barselomsorgen ved å jobbe aktivt for forebygging av fysiske og psykiske
- 193 komplikasjoner både før og etter fødsel.
- 194 • At jordmor skal være tilgjengelig og ivareta trygghet for gravide gjennom svangerskapet.
- 195 • Sikre kontinuitet og ivaretagelse i overgangen mellom sykehus og hjem.
- 196 • At jordmor skal være tilgjengelig for familien i hjemmet og på helsestasjonen etter hjemkomst.
- 197 • Øke søkelyset på kvinnesykdommer også hos den eldre delen av den kvinnelige befolkningen.
- 198 • Være en samarbeidspartner og legge til rette for kvinnehelsehus i regi av Norske Kvinners
- 199 Sanitetsforening som et supplement til offentlig og privat helsetjeneste.
- 200 • Styrke krisesentrene og overgrepsmottaket.
- 201 • Støtte organisasjoner som hjelper fremmedkulturelle kvinner med familieplanlegging.
- 202 • Støtte frivillige organisasjoner og private organisasjoner som hjelper kvinner i vanskelige situasjoner.

203

204 Helsebydelen Eg

205 Høyre vil arbeide for en sterk og fremtidsrettet spesialisthelsetjeneste i Kristiansand. Vi vil jobbe for

206 samarbeid og synergier mellom sykehus, kommune og private.

207 Kristiansand Høyre vil:

- 208 • Bidra til utvikling av helsebydelen på Eg i dialog med sykehuset om gjensidig utnyttelse av nærhet og
- 209 samarbeid innen somatisk og psykisk helse.
- 210 • Sikre oppstart av det nye helsehuset på Eg.
- 211 • Sikre en god kommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp til dem som trenger det.

212

213 Rekruttering av helsepersonell

214 Høyre vil være med på å skape forutsigbarhet og optimisme. Vi vil legge til rette for at Kristiansand skal

215 være en attraktiv kommune å jobbe og bo i. For å kunne gi et best mulig helsetilbud til byens befolkning, er

216 det viktig med nok kompetanse gjennom tilstrekkelig rekruttering av fastleger, sykepleiere og

217 helsefagarbeidere. Høyre vil jobbe for gode- og godt bemannede kommunale omsorgstjenester.

218 Høyre vil jobbe for at fastleger skal trives og oppleve tilfredshet og stolthet over jobben de gjør. Vi vil støtte

219 opp om en fastlegeordning med høy aktivitet og god tilgjengelighet.

220 Etableringen Campus Sør med deler av legeutdanningen på Sørlandet Sykehus kan bidra til rekruttering

221 av nye unge leger lokalt.

222 Kristiansand Høyre vil:

- 223 • Innføre tiltak som gir fastlegene råderett over egen arbeidsdag.
- 224 • Sikre en god og effektiv legevakt og legevaktjeneste i hele kommunen gjennom smart organisering av
- 225 oppgaver og tilstrekkelig bemanning.
- 226 • Legge til rette for at fastlegekontor kan tilby videokonsultasjoner for de som ønsker det.

- 227 • Aktivt jobbe for flere menn i helse- og omsorgsyrker, særlig med tanke på mannlige helsesykepleiere.
- 228 • Gi forutsigbarhet for omsorgspersonell gjennom gode turnuser og god ledelse.
- 229 • Jobbe for styrket lederskap i helsetjenesten gjennom lokale lederutviklingstiltak.
- 230 • Bidra til dialog om mulig samarbeid med kommune om praksisplasser for medisinstudenter og
- 231 etableringen av Campus Sør.

232

233

234 KAPITTEL 2: TRYGG OPPVEKST OG LANDETS BESTE SKOLE

235 En god og trygg oppvekst er det viktigste vi kan gi barna våre for å sikre muligheter for alle. Byens

236 barnehager og skoler skal være et sted for lek, læring og mestring. Trygge barnehager og gode skoler skal

237 gi barna opplevelsen av å bli sett og hørt, få kjenne på mestring og gleden ved å lære. Det bidrar til at barn

238 blir trygge sammen med andre barn. Barnehagene og skolene skal bidra til sosial utjevning og til at alle

239 barn har et godt utgangspunkt for gode liv. Kristiansand Høyre har derfor høye ambisjoner for

240 barnehagene og for en skole som løfter alle elevene.

241 **En god start på livet**

242 **Gode barnehager for alle**

243 Barnehagen er for de aller fleste barn første steg i et langt utdanningsløp. Barnehagen spiller en sentral

244 rolle i barns sosiale og faglige utvikling, og utjevner forskjeller som ellers vil dukke opp senere i skoleløpet.

245 I dag er det for store kvalitetsforskjeller mellom barnehagene i Kristiansand. Mange barnehager har ikke

246 stort nok fokus på barns språklæring, og det er fortsatt stor mangel på utdannede barnehagelærere for å

247 oppfylle målet om 50 prosent pedagogandel i barnehagene.

248 Høyre vil ha et variert barnehagetilbud med høy kvalitet og godt innhold. Familier er forskjellige og har

249 ulike verdier og interesser. Derfor er det viktig at vi har ulike typer barnehager slik at foreldre kan velge den

250 barnehagen de synes passer best for seg og sitt barn, uavhengig av økonomisk situasjon. Høyre vil løfte

251 den faglige kvaliteten og språkopplæringen i barnehagen, og vil øke rekrutteringen av barnehagelærere og

252 spesialpedagoger.

253 **Kristiansand Høyre vil:**

- 254 • Kartlegge barns språkutvikling før skolestart og styrke norskopplæringen til de barna som trenger det,
- 255 og gi tilbud om ekstra språkopplæring på SFO for skolestartere som har behov for det.
- 256 • Gradvis øke pedagogtettheten i barnehagene til 50 prosent og gi flere ansatte i barnehagene tilbud om
- 257 etter- og videreutdanning.
- 258 • Øke maksimalsatsen for matpenger i kommunale barnehager slik at alle barn får næringsrik mat.
- 259 • Sikre at familier med rett til redusert barnehageavgift automatisk også gis rett til reduserte matpenger
- 260 og eventuelle andre utgifter tilknyttet barnehagen.
- 261 • Øke andelen spesialpedagoger i barnehagene.
- 262 • Videreføre kravet om norskkunnskaper for barnehageansatte og øke muligheten for norskopplæring på
- 263 arbeidsplassen.

- 264 • Legge til rette for mer innovasjon og samarbeid i og mellom barnehager, frivilligheten, kommunen og
265 andre for å sørge for utvikling av ny kunnskap og nye tilbud.
- 266 • Likebehandle offentlige, ideelle og private barnehager for å sikre forutsigbare og rettferdige
267 rammevilkår.
- 268 • Inngå samarbeid med en barnehage som et pilotprosjekt for å teste ut mer fleksible åpningstider i
269 barnehagen
- 270 • Sikre at så mange som mulig får tilbud om barnehageplass ved fylte ett år eller når permisjonstiden
271 utløper.
- 272 • Øke fleksibiliteten i barnehageopptaket basert på behov.
- 273 • Si nei til kommunal kontantstøtte.

274

275 **Overgangen til skolen**

276 En av de mest sårbare fasene i livet til barn er overgangen til skolen. Språk- og læringsforskjeller mellom
277 elever er tydelig allerede fra skolestart, og vil kun vokse dersom det ikke tas raske grep. Alle barn skal få
278 en god overgang fra barnehage til skole, men noen barn trenger mer tid og en større innsats rundt seg enn
279 andre til å bli skoleklare. Det er skolen som skal tilpasse seg barnet, ikke barnet som skal tilpasse seg
280 skolen.

281 Høyre vil sikre alle skoler tilstrekkelig informasjon om elevene de mottar og fjerne informasjonshindre, og
282 vil teste ut fleksibel skolestart. Høyre mener at fleksibel skolestart er et viktig tilbud til elever som fungerer
283 godt i våre naboland, slik at alle barn har det trygt og godt på skolen og får best mulig utbytte av
284 opplæringen.

285 **Kristiansand Høyre vil:**

- 286 • At taushetsplikten ikke skal være til hinder for samarbeid og utveksling av informasjon mellom de ulike
287 etater og instanser.
- 288 • Sikre god overgang fra barneskolen til grunnskolen ved å kartlegge basisferdighetene før overgangen.
- 289 • **DISSENS 2:** Stryke punktet: Fjerne hindringer for nødvendig informasjonsflyt og foresattes
290 "reservasjonsrett" mot informasjonsoverføring ved alle overganger i oppveksten.
291 *Støttet av Amalie Gunnufsen.*
- 292 • Søke staten om å innføre en forsøksordning med fleksibel skolestart på 1. trinn.
- 293 • At første året på grunnskolen skal være skjermfri.

294

295 **Kunnskapsskolen**

296 **En skole som ser hver enkelt elev**

297 En god skole er det viktigste tiltaket for å bekjempe sosiale forskjeller og gi muligheter for alle i
298 Kristiansand. Det er for store kvalitetsforskjeller mellom skolene i Kristiansand i dag, og på ulike skoler kan
299 det være flere måneder læring som kan skille elevene. Det gir mange elever et dårlig utgangspunkt og vil
300 gi dem utfordringer i møte med ungdomsskole og videregående opplæring.

301 Fortsatt er det for mange som begynner på ungdomsskolen uten å kunne lese og skrive skikkelig. 1 av 4
302 elever på 8. trinn i ungdomsskolen kan ikke lese skikkelig, og nesten 1 av 3 mangler grunnleggende
303 ferdigheter i matematikk. Hvis ikke grunnskolen retter opp dette, vet vi at disse eleven vil slite med å
304 fullføre videregående. Selv om stadig flere fullfører videregående skole, er det fremdeles 1 av 5 som ikke
305 fullfører. Og vi vet at de som ikke fullfører videregående har større sannsynlighet for å falle utenfor
306 arbeidslivet senere.

307 Høyres mål er en kristiansandskole som gir muligheter for alle uavhengig av bakgrunn, og der ingen går ut
308 av skolen uten å kunne lese, skrive og regne skikkelig. Høyre vil at kristiansandskolen skal være i
309 landstoppen på læringsresultater og lavt fravær, og bidra til at 9 av 10 skal fullføre videregående skole
310 innen 2030.

311 **Kristiansand Høyre vil:**

- 312 • Tilpasse undervisningen bedre til den enkelte elev, enten eleven trenger ekstra oppfølging eller ekstra
313 utfordringer, gjennom varierte undervisningsformer og tidsbegrenset nivådeling.
- 314 • Forsterke arbeidet med tidlig innsats fra 1.-4. trinn og prioritere de grunnleggende ferdighetene slik at
315 alle skal kunne lese, skrive og regne etter småskoletrinnet.
- 316 • Revitalisere satsingen på forskningsbasert læringsutvikling (FLiK).
- 317 • Gi alle elever som trenger ekstra utfordringer mulighet til å fag fra høyere klassetrinn.
- 318 • Gi elever muligheten til å starte fagutdanningsløpet allerede på ungdomsskolen.
- 319 • Tilby et størst mulig utvalg av valgfag på alle ungdomsskolene.
- 320 • Innføre et tilbud om 11. skoleår for elever med svake læringsresultater eller bekymringsfullt høyt
321 fravær etter grunnskolen sammen med fylkeskommunen og de videregående skolene.
- 322 • Inngå flere avtaler mellom skoler og lokale bedrifter for at elever med lav motivasjon kan få et avbrekk
323 fra skolehverdagen gjennom arbeidspraksis.
- 324 • Sammen med næringslivet arbeide for at flere elever velger yrkesfag ved inntak til videregående skole.
- 325 • At en større andel av undervisningen på barnetrinnet skal være praktisk.
- 326 • Hvis det som et resultat av mobbing må foretas et skolebytte er det alltid mobber som skal bytte skole.
- 327 • At flere skoler etablerer tilbud for elever med svake norskferdigheter som skal tilbys gjennom hele
328 skoleløpet.
- 329 • At Kristiansand skal være fremst i landet på å ta del i forskningsprosjekter med mål om å heve
330 læringsresultatene i skoleløpet
- 331 • Søke staten om å innføre en forsøksordning med kun to karakterer i norsk, hvor sidemålskarakteren
332 fjernes og sidemåls eksamen gjøres frivillig.
- 333 • Arbeide for at alle skoler skal ha oppdaterte læremidler tilgjengelig for elevene.
- 334 • Være positive til lekser som verktøy for repetisjon i kristiansandsskolen.
- 335 • Opprette et talentprogram i realfag for evnerike elever på mellom- og ungdomstrinnet.
- 336 • Tilby leksehjelp på SFO fra kompetent personell.

- 337 • Styrke seksualundervisningen i barne- og ungdomsskolen med særlig fokus på grensesetting og
338 mangfold.

339

340 **Sterkere lag rundt eleven**

341 Flere unge opplever psykiske utfordringer og psykisk uhelse gjennom ungdomstiden. De senere årene har
342 andelen elever som trenger ekstra tilrettelegging i skolen økt, men fremdeles får ikke alle den hjelpen de
343 trenger. Flere lærere opplever at de får stadig nye roller som tar fokuset bort fra læring og undervisning.
344 Høyre vil styrke laget rundt eleven gjennom å ha flere yrkesgrupper inn i skolen, samtidig som vi vil styrke
345 apparatet som i dag ikke snakket godt nok sammen rundt eleven.

346 **Kristiansand Høyre vil:**

- 347 • Ha flere yrkesgrupper inn i skolen, eksempelvis miljøarbeidere, helsesykepleiere, spesialpedagoger
348 mv.
- 349 • At de forskjellige aktørene rundt eleven først og fremst skal være på skolen, og så langt det lar seg
350 gjøre samlokaliseres.
- 351 • At alle ungdomsskoleelever skal ha helsesykepleier tilgjengelig på skolen hver dag.
- 352 • At skolehelsetjenesten skal kunne henvise til psykolog.
- 353 • Ha som mål å kraftig redusere antall vedtak om spesialundervisning på skolene.
- 354 • Søke staten om å innføre en forsøksordning hvor den individbaserte retten til spesialundervisning
355 gjennom enkeltvedtak hos PP-tjenesten erstattes med et spesialpedagogisk støttesystem ved alle
356 skolene.
- 357 • Gjennomføre et kompetanseløft i spesialpedagogikk slik at alle elever med behov for særskilt
358 tilrettelegging skal få dette av kvalifiserte og utdannet personell.
- 359 • At elever som ikke får utbytte av den ordinære undervisningen først og fremst skal få hjelp fra en
360 spesialpedagog innenfor rammene av den ordinære undervisningen.
- 361 • Stille sterkere krav til kompetanse i rådgivnings- og karriereveiledningstjenesten, og gi uteksaminerte
362 elever mulighet til å evaluere rådgiver. Skoleeier skal følge opp resultatene fra undersøkelsen.
- 363 • Styrke elevombudets rolle som uavhengig ombud og øke kunnskapen om elevombudets arbeid blant
364 elever og foresatte.
- 365 • Innføre en forsøksordning med fraværsagent på enkelte skoler som jobber med skolemiljø og
366 oppfølging av fravær og frafall i skolen.
- 367 • Gi eksterne muligheten til å levere et sunt og næringsrikt måltid til SFO, slik at ansatte kan bruke mer
368 tid på barna.

369

370 **Dyktige lærere og skoleledere**

371 Gode og kompetente lærere som kan fagene de underviser er en forutsetning for elevenes læring og
372 utvikling. Når Støre-regjeringen tar skolen i feil retning gjennom å svekke kompetansekrav for lærere og
373 skrote lærerspesialistordningen, vil Høyre at kristiansandskolen skal holde et høyt faglig nivå hvor alle
374 lærere er kvalifiserte til å undervise i sine fag. Høyre vil at det skal være enkelt å ta etter- og

375 videreutdanning mens man underviser i skolen, og sikre sterke fagmiljøer slik at alle lærere opplever høyt
376 faglig nivå på skolen til det beste for elevene.

377 **Kristiansand Høyre vil:**

- 378 • At alle elever i kristiansandsskolen skal motta undervisning fra kvalifiserte og utdannede lærere med
379 fordypning i fagene de underviser i.
- 380 • At det skal være enklere å ta etter- og videreutdanning parallelt som man underviser i skolen, og at
381 lærere som underviser i fag de mangler kompetanse i, skal få tilbud om videreutdanning innen ett år.
- 382 • Redusere den totale mengden administrativt arbeid for lærere, og sikre at primær oppgavene er
383 pedagogisk oppfølging og undervisningsrettet arbeid.
- 384 • Styrke laget rundt eleven for å avlaste oppgavene til læreren, eksempelvis IKT.
- 385 • Sørge for at skoleleder har verktøy og kapasitet til å forebygge og avdekke vold og trusler mot ansatte
386 i skolen, og bedre varslingskulturen internt på skolene.
- 387 • Beholde lærerspesialistordningen i Kristiansand og prøve ut flere karriereveier i skolen for lærere som
388 brenner for god undervisning i klasserommet.
- 389 • Kartlegge oppmøte på foreldremøter og utviklingssamtaler, og innføre hjemmebesøk hos foreldre som
390 ikke møter opp over tid.
- 391 • At alle skoler i samarbeid med FAU skal utarbeide en forventningssamtale for skole-hjem-samarbeidet
392 med tydelig ansvarsfordeling.
- 393 • Sørge for at alle skoleledere har rektorutdanning, og at rektorer ansettes på åremål.

394

395 **En pådrivende skoleeier**

396 Kristiansandsskolen ligger langt bak mange av kommunene vi liker å sammenligne oss med på
397 læringsresultater og nasjonale prøver. Kommunen som skoleeier skal tørre å stille krav til skolene og
398 elevene for å sikre at alle får den undervisningen de har rett på. Høyre vil at kommunen skal ta en mer
399 aktiv rolle som skoleeier, og at informasjon om læringsresultater og fravær skal offentliggjøres og følges
400 tett politisk. Høyre ønsker at familier skal kunne velge den skolen som passer best for sine barn, og vil
401 sikre rammevilkårene til friskoler i Kristiansand.

402 **Kristiansand Høyre vil:**

- 403 • Innføre en målsetning om at kristiansandsskolen skal være fremst i landet på læringsresultater og lavt
404 fravær.
- 405 • Legge frem en bystyremelding annethvert år om kvalitet og læringsutvikling i kristiansandsskolen.
- 406 • Kartlegge læringsresultater gjennom hele skoleløpet og sikre full og tilgjengelig åpenhet om
407 resultatene, og sørge for at dette brukes aktivt i skoleutviklingsarbeidet.
- 408 • Sikre at skolene har plikt til å følge opp elever fra første fraværsdag, og at skoleeier har felles,
409 konkrete og praktiske retningslinjer for forebygging og tiltak overfor elever med bekymringsfullt høyt
410 fravær.
- 411 • Innføre en grense på 10% fravær i ungdomsskolen hvor skoleeier skal ha en tiltakspakke som settes
412 inn av skolen når en elev overskrider grensen.

- 413 • Stramme inn reglene for elevpermisjon i kristiansandsskolen.
- 414 • Ha klare rutiner for fraværsoppfølging på alle skoler, og at alt fravær skal føres systematisk på alle
- 415 skoler.
- 416 • Innføre egne kommunale prøver i skrijving, lesing og regning på 4., 6., 7. og 10. trinn.
- 417 • At alle skoler i Kristiansand skal gjennomføre alle statlige kartleggingsprøver.
- 418 • Opprette tiltakspakker og oppfølgingsteam for skoler som over tid leverer svake læringsresultater, eller
- 419 som har vedvarende problematikk knyttet til mobbing og skolemiljø.
- 420 • Søke staten om en prøveordning hvor kommunen overtar ansvaret for videregående opplæring i
- 421 Kristiansand.
- 422 • At hver enkelt skole selv fastsetter regler for mobilbruk.
- 423 **DISSENS 3:** Legge til: men likevel ikke forby mobilbruk utenfor undervisningssituasjoner.
- 424 *Støttet av Nicolai Østebø og Kristin Tallaksen.*
- 425 • Ha en bærekraftig skolestruktur med større enheter for å styrke fagtilbudet, kompetansemiljøene og
- 426 laget rundt elevene.
- 427 • Støtte opp om friskoler og den internasjonale skolen som representerer et mangfold i skoletilbudet for
- 428 elevene.
- 429 • Gi incentiver for å sikre at de beste lærerne underviser på skoler som har ekstra store utfordringer.
- 430 • Gjeninnføre tilbudet med gratis sommerskole for grunnskoleelever.
- 431 • Øke antall lærlinger i kommunen og legge frem en opptrappingsplan for at kommunen skal nå målet
- 432 om 3 lærlinger per 1000 innbygger innen 2027.

433

434 **En trygg by å vokse opp i**

435 **På lag med barna og familien**

436 Mange barn i Kristiansand vokser opp med ulike utfordringer i familien. Barn må, så langt det er mulig, få

437 vokse opp sammen med sine foreldre, og derfor er det viktig at kommunens familietjenester og

438 barnevernet har kompetanse til å bistå forebyggende. I de tilfeller hvor kommunen må overta omsorgen for

439 barn er det desto viktigere med kompetanse og trygghet i barneverntjenesten. Høyre vil heve

440 kompetansenivået i barnevernet og styrke oppfølgingen av tjenesten. Høyre vil videreutvikle kommunens

441 barne- og familietjenester til det beste for barna, og sikre et mangfold av tjenestetilbydere.

442 **Kristiansand Høyre vil:**

- 443 • Sørge for at alle ansatte i barnevernet får tilbud om videre- og etterutdanning som sikrer nødvendig
- 444 kompetanse til å hjelpe barn med de utfordringene de har.
- 445 • Legge frem en årlig kvalitetsmelding for barneverntjenesten.
- 446 • Styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom hjem, skole, barnehage, barnevern, helsetjeneste, politi og
- 447 andre aktuelle aktører rundt barna.
- 448 • Utvikle foreldreveiledningsprogram for å forebygge psykiske vansker hos barn.
- 449 • Videreutvikle barneverntjenestens digitale verktøy (DigiBarnevern) for bedre kommunikasjonen og
- 450 samløsheten mellom aktørene rundt barnet.

- 451 • Arbeide for at alle barn i barnevernets omsorg kun skal ha én fast kontaktperson å forholde seg til.
- 452 • Sikre et mangfold av barnevernstilbud ved hjelp av stabile og gode rammevilkår også for private og
- 453 ideelle tilbud.
- 454 • Sikre lavterskel psykisk helsehjelp for foreldre som sliter med fødselsdepresjon eller utfordringer med
- 455 familielivet og barna.
- 456 • Videreutvikle familiens hus og familievernkontoret for å sikre et sterkt lag rundt familier som behøver
- 457 støtte.
- 458 • Ha tett samarbeid mellom kommunen, velforeninger, idrettslag og andre lokale organisasjoner i
- 459 bydelene om forebygging av utenforskap blant barn og unge.
- 460 • Sette fokus på negativ sosial kontroll i introduksjonsprogrammet og i samtaler med utsatte barn og
- 461 familier.
- 462 • Gjennomføre en storstilt opprustning av kommunes lekeplasser finansiert av salg av kommunal
- 463 eiendom.

464

465 **Inkluderende og trygge ungdomsmiljøer**

466 I Kristiansand er mange ungdom aktive i organisert idrett og andre fritidsaktiviteter. Likevel er rundt
467 halvparten av ungdommene ikke aktive i en organisasjon, en klubb, et lag eller en forening. Dessverre er
468 deltakelsen synkende og nedgangen startet før pandemien. Foreldrenes økonomi er et hinder for at barn
469 og unge deltar i en organisert fritidsaktivitet. I tillegg er andelen unge som havner utenfor økende, og flere
470 unge sliter med psykisk uhelse. Høyre vil at alle skal kunne delta på fritidsaktiviteter, uavhengig av
471 foreldrenes lommebok. Høyre vil styrke innsatsen mot utenforskap blant unge i samarbeid med næringsliv
472 og frivillighet, og gi unge enkel tilgang til rask psykisk helsehjelp.

473 **Kristiansand Høyre vil:**

- 474 • Sikre at alle barn og unge kan delta på minst én fritidsaktivitet, uavhengig av familiens økonomi.
- 475 • Styrke fritidsfondet gjennom økte bevilgninger, og gjøre tilbudet kjent for flere.
- 476 • Arbeide for at alle ungdommer skal ha varierte fritidstilbud i sin bydel, og at ungdomskubbene i større
- 477 grad skal være brukerstyrt.
- 478 • Stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt idrettstilbud i samarbeid med idretten, frivilligheten og lokalt
- 479 næringsliv, som bidrar til at flere får drive med idrett.
- 480 • Sikre bedre tilgang til eksisterende kommunale idrettsanlegg for den egenorganiserte aktiviteten.
- 481 • Samarbeide tett med politiet om forebyggende arbeid mot ungdomskriminalitet og radikalisering, og
- 482 aktivt ta del i politiets nasjonale piloter og forsøksordninger.
- 483 • I samarbeid med politi og andre etater utarbeide og iverksette hurtige reaksjoner og tidlig innsats rettet
- 484 mot barn og unge som blir involvert i volds, rus eller gjengkriminalitet.
- 485 • Samarbeide med private og ideelle aktører for å sikre at det er tilstrekkelig kapasitet og ressurser til at
- 486 unge gjengangere kan plasseres på kvalifiserte ungdomsinstitusjoner.
- 487 • Videreføre sommerjobb-prosjektet og styrke næringslivets rolle i programmet, så flere ungdommer får
- 488 positive møter med næringer som trenger arbeidskraft.

- 489 • Tilrettelegge for fritidsaktiviteter i helger og ferier for barn og unge som trenger det, i samarbeid med
490 frivilligheten.
- 491 • Iverksette et helhetlig forebyggende tjenestetilbud etter inspirasjon fra Tromsøs U16-prosjekt.
- 492 • Sikre helsestasjon for unge som "sentral" for unge inn til rask psykisk helsehjelp og råd om seksuell
493 helse.
- 494 • Tilby rammeavtaler til ideelle organisasjoner som arbeider målrettet mot utenforskap blant barn og
495 unge i Kristiansand.
- 496 • Sikre et mangfold i tilbudene og fortsette samarbeidet med ideelle organisasjoner og private tilbydere
497 innenfor rusomsorg, psykisk helse og arbeidstrening.
- 498 • Samarbeide med sosiale entreprenører om å gi unge under 30 år uten fullført videregående opplæring
499 tilbud om oppstart i utdanning eller arbeidstrening.
- 500 • Bidra med støtte inn mot flerkulturelle miljøer for å styrke kompetanse rundt prosjektsøknader og
501 tilskudd.

502

503 KAPITTEL 3: EN BY FOR ALLE

504 Høyre vil skape et samfunn med muligheter for alle. Alle skal kunne bidra med sine evner i samfunnet og i
505 arbeidslivet. Alle barn i Kristiansand skal ha muligheten for en god oppvekst og et godt utgangspunkt for
506 resten av livet.

507 De fleste mennesker har et sterkt ønske om å delta i samfunnet, mestre egen hverdag og ta ansvar for seg
508 selv og sine nærmeste. Alle mennesker er forskjellige og har ulike utgangspunkt.

509

510 **Flere må inkluderes i arbeidslivet**

511 Det har en egenverdi for den enkelte å være i jobb. Vårt velferdssamfunn er avhengig av at alle som kan
512 jobbe, jobber og bidrar til vår felles velferd. Den største forskjellen er ofte mellom de som står utenfor og
513 de som er innenfor arbeidslivet.

514 **Kristiansand Høyre vil:**

- 515 • avtaler med bedrifter i Kristiansand for å etablere hurtigspor inn i arbeidslivet.
- 516 • Kristiansand kommune skal sette et mål om at 5% av alle nyansettelser skal være av personer med
517 nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.
- 518 • Styrke mangfoldskompetansen hos ansatte, ledere og de som rekrutterer i kommunal sektor.
- 519 • Bruke lønnstilskudd for å få flere inn i arbeid.

520

521 **Mennesker med funksjonsvariasjon**

522 For Høyre er det et mål at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan leve mest mulig selvstendige og
523 aktive liv. Det er en selvfølge at offentlige rom og bygninger gjøres tilgjengelig for alle.

524 Familier med barn med nedsatt funksjonsevne møter på særskilte utfordringer og må sikres helhetlig og
525 koordinert hjelp og tilrettelegging. Barna må få oppfølging og tilbud som er tilpasset deres behov, slik at de
526 kan leve gode liv og få mulighet til å delta i samfunnet og ha mulighet til utdanning og arbeid.

527 **Kristiansand Høyre vil:**

- 528 • Familiene selv skal velge hvem som skal utføre hjelpen, ideelle, private eller offentlige aktører.
- 529 • At Kristiansand skal tillate private tilbydere i Brukerstyrt Personlig Assistent ordningen.
- 530 • Ivareta hele familien ved BPA-tildelingen øke kompetansen til helsevesenet, skole og andre som
531 er i tett kontakt med innbyggere med nedsatt funksjonsevne.
- 532 • legge til rette for at hjelpemidler som blir tildelt raskt kommer ut til brukerne

533

534 **Nulltoleranse mot rasisme og diskriminering**

535 Mangfold og retten til å ikke bli diskriminert på bakgrunn av etnisitet, bakgrunn, kjønn, religion,
536 funksjonsevne eller politisk overbevisning er grunnleggende verdier for Høyre. Ingen skal leve i frykt for å
537 bli utsatt for vold eller annen kriminalitet basert på hvilken hudfarge man har, hvilket land man kommer fra,
538 hvem man forelsker seg i eller hvilken tro man har.

539 **Kristiansand Høyre vil:**

- 540 • Styrke arbeidet med digital dømmekraft og nettvett på skolen.
- 541 • Utarbeider egne planer for å forebygge og bekjempe rasisme og diskriminering.
- 542 • Innhente kunnskap om opplevd rasisme og diskriminering i kommunen, og at det gjennomføres
543 kompetansehevende tiltak for ansatte i kommunene.
- 544 • Styrke skolens arbeid knyttet til temaer som rasisme, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme, blant
545 annet gjennom samarbeid med Dembra og Arkivet freds- og menneskerettighetscenter.
- 546 • Styrke tverrfaglig samarbeid mellom politi, helsetjenester, organisasjoner og oppvekst- og
547 kulturfunksjoner i Kristiansand.
- 548 • Styrke frivilligheten og idrettens rolle i integreringsarbeidet gjennom støtte til lavterskeltilbud og
549 aktivitetsguider.
- 550 • Sikre at kommunen har en helhetlig plan eller en handlingsplan for kjønn, kjønnsuttrykk,
551 kjønnsidentitet, kjønnskarakteristikk og seksualitetsmangfold.
- 552 • Sikre at LHBTIQ-personer med innvandrerbakgrunn blir inkludert i relevante kommunale planer som
553 for eksempel samfunnsdelen av kommuneplanen og forskning.

554

555 **God inkludering gir muligheter for alle**

556 Gode norskkunnskaper er viktig for å komme i jobb, og for å delta i sivilsamfunnet. Skal foreldrene forstå
557 samfunnet deres barn vokser opp i, må de forstå hva som blir sagt på foreldremøtet og i samfunnet.

558 Alle skal ha rett til å leve frie og selvstendige liv uten tvang, trusler og vold. For mange fratras disse
559 grunnleggende rettighetene. Dessverre er innvandrere mer utsatt.

560 **Kristiansand Høyre vil:**

- 561 • Sørge for at introduksjonsprogrammet er tilpasset den enkelte.
- 562 • Jobbe for at flere får mulighet til å ta fagbrev gjennom introduksjonsprogrammet, for eksempel ved
563 tilpasset yrkesrettet videregående opplæring eller modulbasert opplæring.
- 564 • Utvide norskopplæringsordningen i samarbeid med private aktører og gi tilbud om spisset arbeidsrettet
565 språkopplæring i samarbeid med ulike bransjer.
- 566 • Legge til rette for at flere sosiale entreprenører utvikler flere målrettede tiltak for innvandrerkvinner.
- 567 • Etablere fadderordninger der nyankomne innvandrere får fadderfamilier. Dette kan også organiseres
568 gjennom frivillige organisasjoner.
- 569 • Sikre god kompetanse hos ansatte i kommunale tjenester knyttet til negativ sosial kontroll.
- 570 • Heve kompetansen i barneverntjenestene om ufrivillige utenlandsopphold.
- 571 • At alle kommunen har egne handlingsplaner mot negativ sosial kontroll og vold i nære relasjoner,
572 herunder æresvold og kjønnslemlestelse.
- 573 • Ha et bedre samarbeid mellom kommunen og politiet for å forebygge vold. For eksempel gjennom
574 voldskoordinator.
- 575 • Oppfordre til samarbeid mellom skolene og kommunen i forkant av sommerferien for å fange opp barn
576 og ungdom som risikerer å bli sendt ut av landet mot egen vilje.

577

578 **Flyktninger fra Ukraina**

579 Europa står midt i den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. På kort tid har svært mange
580 flyktninger kommet fra Ukraina. De vet ikke hvor lenge de skal bli i Norge, de kjenner ikke det norske
581 samfunnet og mange har ikke noen venner eller kjente i landet. Det er derfor viktig at Norge legger til rette
582 for en mest mulig normal hverdag raskest mulig. Tilgang på arbeid, utdanning og fritidsaktiviteter kan raskt
583 gi en så normal og meningsfull hverdag som mulig.

584 **Kristiansand Høyre vil:**

- 585 • Sikre god beredskap for situasjoner med store ankomster på kort tid og for rask inkludering i
586 lokalsamfunn.
- 587 • Sikre tilstrekkelig kvalifisert tolkekapasitet på ukrainsk.
- 588 • Sørge for at kommunen har kapasitet til å gi barn og unge fra Ukraina rett til morsmålsopplæring i tråd
589 med regelverket, blant annet med å legge til rette for digital opplæring der det er nødvendig.
- 590 • Evaluere integreringen av ukrainske flyktninger i Kristiansand for å trekke lærdommer fra denne
591 tilkommende flyktningkriser og for å forbedre integreringen.

592

593 KAPITTEL 4: GRØNN KOMMUNE MED BLÅ POLITIKK

594 Kristiansand Høyre vil kutte utslippene, ikke utviklingen. Klimakrisen er vår tids største utfordring og skal vi
595 unngå økt global oppvarming er vi avhengig at det settes inn tiltak som reduserer klimagassutslippene og
596 at kommunene tar sin del av ansvaret.

597 Skal vi klare dette må man ta store og små grep og for Høyre er det viktigst å prioritere den klimapolitikken
598 som gir mest utslippskutt over symbolpolitikk. Skal Kristiansand kutte utslippene må det gjøres grep innen
599 transport, karbonfangst og en økt elektrifisering av samfunnet.

600 **Et godt miljø**

601 Kristiansand Høyre vil bevare naturområdene våre, våre sterke friluftstradisjoner og allemannsretten.
602 Derfor er det viktig å ha god balanse mellom vekst og vern i våre viktige grøntområder i forbindelse med
603 utbyggingsprosjekter.

604 Kristiansand Høyre vil sikre at vi har et godt vern om dyr er essensielt, både for bønder, oppdrettere og
605 privatpersoner med kjæledyr.

606 **Kristiansand Høyre vil:**

- 607 • Støtte opp økonomisk om arbeid mot dyrevernkriminalitet.
- 608 • Synliggjøre arbeidet som blir gjort for økt dyrevelferd.
- 609 • Sikre biologisk mangfold av pollinatorer ved bevisst plantevalg rundt om i kommunen.
- 610 • Støtte initiativ til urbant landbruk.
- 611 • Tillegge jordvern mer vekt i arealplanlegging og stille krav til etablering av ny jord og sikre at matjord
612 gjenbrukes.

613

614 **En grønn kommune**

615 Klima- og miljøutfordringene krever internasjonal, nasjonal og lokal innsats. Miljø og klima skal være en
616 tydelig del av all politikktutforming i kommunen.

617 Kristiansand skal være en naturlig arena og samarbeidspartner for nasjonale, offentlige og private initiativ
618 for det grønne skiftet. Kristiansand Høyre vil at kommunen skal skape større etterspørsel etter miljø- og
619 klimavennlige løsninger.

620 **Kristiansand Høyre vil:**

- 621 • Stille strenge miljøkrav ved kommunale anskaffelser.
- 622 • Investere i solenergi på kommunale bygg. Gjennomgang av aktuelle objekter.
- 623 • Støtte opp økonomisk om strandryddeaksjoner lokalt.
- 624 • At flere badestrender i Kristiansand kommune skal være Blått Flagget sertifisert.
- 625 • Støtte utbygging av fyller- og ladeinfrastruktur for utslippsfri tungtransport og maritim transport.
- 626 • Ha et mål om at alle anleggsplasser i Kristiansand skal bli fossilfrie i løpet av perioden og på sikt
627 utslippsfrie.

- 628 • Prioritere byggesaksøknader fra entreprenører som garanterer fossilfri eller utslippsfri byggeplass.
- 629 • Sikre at alle kommunens kjøretøy og all kollektivtransport blir utslippsfri.
- 630 • Styrke markedet for gjenbruk av byggematerialer ved å stille krav i kommunale byggprosjekter og
- 631 arbeide for en digital markeds plass for ombrukte byggematerialer.
- 632 • Finne gode løsninger for gjenvinning av tekstil- og klesavfall i samarbeid med private og frivillige
- 633 aktører.
- 634 • Redusere matsvinnet i kommunale virksomheter med 50 prosent innen 2030.
- 635 • Ha bedre løsninger for sortering og gjenvinning av husholdningsavfall.
- 636 • At alle eksisterende kunstgressbaner med gummigranulat skal ha oppsamlingsutstyr, og alle nye
- 637 kunstgressbaner skal ha et miljøvennlig alternativ til gummigranulat.
- 638 • Styrke kommunens innkjøpskompetanse i forbindelse med miljø- og klimakrav i offentlige anbud.
- 639 • Sikre at nye kommunale bygg holder nær nullenerginivå.
- 640 • Starte planleggingen av hvordan legge om kommunens bygg til å komme så nær plusshusstandard
- 641 som mulig.
- 642 • Arbeide for at en grønnere kollektivtransport hvor nullutslippsteknologi erstatter fossilt drivstoff.
- 643 • Gradvis erstatte plastemballasje og engangspplast i kommunens egen virksomhet med gjenvinnbare
- 644 produkter.
- 645 • Jobbe for tilstrekkelig kraftnett for full landstrømdekning og tilgjengelig ladestrøm.
- 646 • Kreve at alle skip som ligger til kai i Kristiansand havn i over 24 timer skal koble seg til
- 647 landstrømanlegg.
- 648 • Innføre en fast-track-modell for klimavennlige bygg i kommunal saksbehandling.
- 649 • Utvikle konsept destinasjonslading i samarbeid med reiselivsnæringen.

650

651 **Klimavennlig industri**

652 En forutsetning for næringsetableringer er store og tilgjengelige næringsarealer med tilgang på kraft og
653 god infrastruktur. Kristiansand må være tydelige på at Agder må produsere nok ren kraft, og sikre at denne
654 kommer frem til næringsområdene.

655 **Kristiansand Høyre vil:**

- 656 • Arbeide for nye klimavennlige industrier og skal støtte eksisterende industrier til å bli grønnere ved å
- 657 sikre langsiktige og forutsigbare statlige rammebetingelser.
- 658 • Være en pådriver for å sikre oppdatering av strømmettet.
- 659 • Jobbe for å sikre konkurransedyktige kraftpriser ved å etablere mer fornybarkraft.
- 660 • At Kristiansand skal bli nasjonalt kompetansesenter for havvind.
- 661 • Videreutvikle Kristiansand som nasjonalt hydrogenknutepunkt.
- 662 • Legge til rette for at sjøtransporten skal ha utslippsfri inn- og utseiling av Kristiansand havn.

663 • Støtte opp og få utarbeidelse av gode nasjonale rammevilkår for karbonfangst og lagring, samt arbeide
664 for et anlegg for karbonfangst på Returkraft.

665 • Videreutvikle Kristiansand kommunes klimastrategi slik at den inkluderer hvordan privat næringsliv kan
666 bidra positivt i klimaarbeidet.

667

668 KAPITTEL 5: IDRETT, FRIVILLIGHET OG KULTUR

669 Kristiansand Høyre ønsker å utvikle en levende og attraktiv by. Kulturliv, idrett og frivillighet er viktige kilder
670 til en livlig kommune med trygge fellesskap. Vi vil legge til rette for å skape gode oppvekstvilkår, et
671 inkluderende kulturliv og arenaer for god integrering. For å sikre at alle har gode tilbud å benytte seg av,
672 ønsker vi å spille på lag med kulturlivet og frivilligheten. Kristiansand skal være en offensiv kommune,
673 tilgjengelig for alle.

674 **Idrett**

675 Kristiansand skal være en kommune som spiller på lag med idretten. Vi skal ha flerbrukshaller det er lett å
676 bruke, et bredt idrettstilbud og en større arena for friluftsliv. Alle skal ha tilbud i sitt nærområde, og det skal
677 være lett å delta. Både friluftsliv- og idrettstilbudene i kommunen skal være med å bygge fellesskap og
678 trygghet.

679 **Kristiansand Høyre vil:**

- 680 • Endre kulturutvalgets navn til “Kultur- og idrettsutvalget”.
- 681 • Være positive til å flytte idrettssjef-stillingen opp et ledernivå.
- 682 • Vurdere en ny modell for driftstøtte til lag og foreninger for å sikre mer rettferdig tildeling målt mot
683 aktivitetsnivå og medlemsmasse.
- 684 • Utvikle Gimle til et kompetansesenter for idrett og folkehelse i samarbeid med UiA, Olympiatoppen
685 Sør, Studentsamskipnaden i Agder, Idrettsrådet og andre relevante aktører.
- 686 • Sikre at friidretten har tilrettelagte anlegg for rekruttering og utvikling.
- 687 • Sørge for økt gjenbruk av kunstgressflater.
- 688 • Sikre tilstrekkelig med flerbrukshaller i kommunen.
- 689 • Jobbe for å bygge ny svømmehall vest i kommunen.
- 690 • Bidra til å snarlig sikre en permanent og fremtidsrettet hjemmearena for Vipers Kristiansand.
- 691 • Utvikle en modell for at idrettslag kan eie anlegg og kjøpe driftstjenester av kommunen.
- 692 • Tilrettelegge for digitale aktiviteter og e-sport.
- 693 • Stimulere til etablering av bredde- og toppilbud innen e-sport.
- 694 • Opprette ny lysløype fra Bergstøl til Strai, i samarbeid med Midt-Agder Friluftsråd.
- 695 • Sikre at anlegg bygges der det gis størst nytteverdi.
- 696 • At idrettsanlegg skal være en naturlig del av rekkefølgekrav til nye utbyggingsfelt, med idrettslagene
697 involvert.
- 698 • Være en åpen samarbeidspartner for dem som ønsker å utvikle e-sportmiljøet i Kristiansand.

- 699 • Sikre gode badeplasser, skateparker og turløyper.
- 700 • Jobbe for å utvikle ett lavterskel breddeidrettstilbud for ungdom i videregående alder.
- 701 • Inngå forpliktende samarbeid med idretten for å bekjempe utenforskap.
- 702 • At skolebygg i større grad skal kunne brukes av kulturen og idretten etter skoletid.
- 703 • At idrettshaller og kunstgressflater så langt som mulig skal være åpne og belyste.

704

705 **Kultur**

706 Kulturtradisjoner er en viktig del av Kristiansand, og en enda viktigere del av fremtiden vår. Kristiansand
707 skal ha et bredt spekter av kulturtilbud, der man vektlegger utvikling og kunnskap. Kultur skal være en del
708 av både skolen, arbeidslivet og fritiden, og være med oss i hverdagen.

709 **Kristiansand Høyre vil:**

- 710 • Følge opp bibliotekplanen, sørge for god biblioteksdekning i alle bydeler og starte prosjekteringen av
711 bibliotek i den østlige delen av kommunen.
- 712 • Utvikle opplevelsesaktiviteter på kultursentre, som Odderøya, Søgne gamle prestegård, Porsmyr,
713 Signa, Ravnedalen.
- 714 • Stimulere talentutvikling i kulturen i samarbeid med fagmiljøene i kultur- og utdanningsinstitusjoner.
- 715 • Omgjøre Pir 6 til fasiliteter for Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet som kan fungere som forsamlingssted
716 og kulturformidling.
- 717 • Utvikle og utvide kulturrullatoren med flere tilbud i hele kommunen.
- 718 • Bygge trygge møtearenaer unge i samarbeid med Ungdommens Bystyre.
- 719 • Revidere kollektivtilbudet for å sikre at barn og unge har mulighet til å reise kollektivt på idrett- og
720 kulturaktiviteter
- 721 • At skolebygg i større grad kan brukes av kulturen og idretten etter skoletid
- 722 • Sikre forutsigbar finansiering av museene i Kristiansand.
- 723 • At kulturinstitusjonene i større grad skal jobbe for egeninntjening.
- 724 • Sikre at den kommunale andelen av de store kulturinstitusjonene i kommunen blir fulgt opp og jobbe
725 for forutsigbare statlige tilskudd.
- 726 • Vurdere museumsstrukturen med mål om mer effektiv drift og større kompetansemiljøer.
- 727 • Legge til rette for de regionale kompetansenterne for kulturbransjen.
- 728 • lage en plan for å utvikle de bebygde delene av Odderøya til opplevelsesaktiviteter for barn og unge.

729

730 **Frivillighet**

731 Arbeidet som blir gjort av frivillige i kommunen er avgjørende, og det bør være lett å melde seg som
732 frivillig. Det er frivillige som får store deler av samfunnet til å gå rundt, og skaper felleskap mange ellers
733 ikke ville hatt. Kristiansand Høyre vil støtte opp mot frivilligheten og være en tydelig samarbeidspartner for
734 frivillige organisasjoner.

735 Kristiansand Høyre vil:

- 736 • Satse på frivillighetskoordinatorene våre.
- 737 • Gjøre det enda enklere for frivillige å komme i kontakt med kommunen.
- 738 • Sikre forutsigbarhet i tilskuddsordningene for frivillige organisasjoner.
- 739 • Legge til rette for at kommunale virksomheter kan inngå partnerskap med stiftelser, frivillige
- 740 organisasjoner og sosiale entreprenører.
- 741 • Sikre at personer som har behov for å bli inkludert i sosiale aktiviteter blir informert om frivillige tilbud.
- 742 • Støtte opp om frivillighetssentralenes arbeid.
- 743 • At frivillighetens bruk av kommunale bygg fortsatt skal være gratis.
- 744 • Gjøre det enklere for frivilligheten å reservere bruk av kommunale bygg.
- 745 • At velforeninger skal kunne kjøpe kommunens tomme grendehus til tilrettelagte priser.
- 746 • Legge en plan for digitalisering og forenkling av innbyggerdialog.
- 747 • Utvikle kulturelle nærmiljøsentre.
- 748 • Sikre gode aktivitetstilbud for alle aldersgrupper i samarbeid med ideelle, private og frivillige aktører.
- 749 • Sørge for gode betingelser for gratis utlån av sports- og fritidsutstyr.
- 750 • Flytte BUA til en plass som er mer tilgjengelig for barn og ungdom.

751

752 KAPITTEL 6: JOBBSKAPING OG NÆRINGSUTVIKLING

753 Kristiansand Høyre spiller på lag med de som skaper jobber og at de som kan jobbe, får jobbe. Sammen
754 med næringslivet skal vi senke terskelen inn i arbeidslivet slik at flere får en ny sjanse. Å stille krav er å bry
755 seg.

756 Næringslivet på Sørlandet har muligheten til å ta en helt spesiell rolle i det grønne skiftet. Haavind,
757 hydrogen og elektrifisering er spennende nye næringer som på sikt kan skape viktige nye arbeidsplasser.

758 Næringsutvikling

759 Kristiansand skal være en ja-kommune som legger til rette for næringslivet. Høyre ønsker å videreutvikle
760 det lokale næringslivet slik at vi skaper grønne og bærekraftige arbeidsplasser. Vi vil sørge for at prosjekter
761 med stort potensial for å skape jobber og verdiskaping skal behandles ekstra raskt. Vi vil fjerne
762 saksbehandlingstid og byråkrati som ikke er godt faglig begrunnet, og sørge for at kommunen til enhver tid
763 ha tilstrekkelig ferdig regulert næringsareal.

764 Kristiansand Høyre vil:

- 765 • Avvikle dagens særrestriksjoner på skjenketider ved å innføre nasjonale bestemmer (03.00).
- 766 • Tillate søndagsåpne butikker i sommerperioden.
- 767 • Utvikle konsepter for pop-up tilbud i samarbeid med mat- og utelivsbransjen på Lagmannsholmen
- 768 under transformasjonsprosessen.

- 769 • At kommunen til enhver tid skal ha en tilstrekkelig mengde med store, ferdigregulerte og attraktive
- 770 næringsarealer.
- 771 • Realisere flyttingen av containerterminalen til Kongsgård/Vige i løpet av perioden.
- 772 • Jobbe for at Kristiansand havn skal øke volum av fast trafikk og unngå skip i opplag.
- 773 • Avvikle Business Region Kristiansand med sikte på å omorganisere og styrke kommunens
- 774 næringsarbeid.
- 775 • Ta initiativ til mer omfattende samarbeidet med Næringsforeningen i Kristiansandsregionen.
- 776 • Være positive til å flytte næringsjef-stillingen opp til øverste direktørnivå.
- 777 • Styrke satsingen på fiskerinæringen og legge til rette med areal og miljøtiltak.
- 778 • Samarbeide med SIA om å utvikle studentmiljøet i Kvadraturen og miljøet rundt nytt studenthus i
- 779 Skippergata.
- 780 • Utvikle en helhetlig plan for utvikling av Linnegrøvan næringsområde.
- 781 • Markedsføre og tiltrekkes oss større internasjonale og nasjonale selskaper til å opprette hovedkontor i
- 782 Kristiansand.
- 783 • Legge til rette for flere klynger i regionen.
- 784 • Sikre at omregulering, planlegging og byggesaksbehandling går raskere og sørge for forutsigbare
- 785 prosesser.
- 786 • Styrke samarbeidet mellom fagskoler, universitet og høyskoler, arbeidslivet og myndigheter for å øke
- 787 tilbudet av etter- og videreutdanning, desentralisert og fleksibel utdanning.
- 788 • Være en JA-kommune som heier på privat initiativ.
- 789 • Sikre at arbeidet med veibyggingen ikke stopper opp.
- 790 • Redusere politiske oppnevninger i kommunalt eide selskaper ved å øke bruken av ekstern
- 791 styrerepresentasjon.
- 792 • Systematisk gjennomgå kommunale eierposisjoner med mål om å selge/avvikle/fusjonere selskaper
- 793 for å redusere det kommunale eierskapet.
- 794 • Rendyrke Kristiansand Næringssselskap AS (KNAS) som næringssselskap innen næringseiendom.

795

796 **Flere i arbeid**

797 For mange er utenfor arbeidslivet. De må gis tilrettelegging og hjelp. Ved å skape et godt samarbeid
798 mellom kommunen, NAV, næringslivet og sosiale entreprenører kan vi få flere ut i jobb. Ikke alle kan stå i
799 arbeid, men veldig mange kan og ønsker å bidra på andre måter. Derfor er Høyre opptatt av å ha
800 aktivitetsplikt for å sikre at mottagere av sosialhjelp er i aktivitet. Vi tror at mennesker som blir gitt tillit tar
801 ansvar.

802 **Kristiansand Høyre vil:**

- 803 • Fortsette satsingen på «flere i arbeid» og passe på at sosiale entreprenører og næringslivet får en
- 804 tydelig stemme i arbeidet.
- 805 • Inngå rammeavtaler med sosiale entreprenører for å sikre forutsigbarhet.

- 806 • Sikre at ungdom kommer igjennom utdanningsløpet, og at det gis tilbud om alternative opplæringsløp
807 med mer praktisk vinkling eller praksis på arbeidsplassen.
- 808 • Styrke programmer for kompetanseheving/ videreutdanning i arbeidslivet.
- 809 • Tilby flere varig tilrettelagte arbeidsplasser, spesielt i ordinært arbeidsliv (VTO), og sørge for flere
810 varige tilrettelagte arbeidsplasser (VTA), for å kunne tilby flere arbeid.

811

812 **Det skal bli billigere å bo i Kristiansand**

813 En sterk kommuneøkonomi er nødvendig for at alle som bor i kommunen kan få et godt tjenestetilbud. For
814 Kristiansand Høyre er det viktig å forvalte økonomien på en bærekraftig måte slik at velferden som vi har i
815 dag også kommer fremtidige generasjoner til gode.

816 Kommunens drift skal være kostnadseffektiv slik at skattepengene gir best mulig tjenester til innbyggerne.
817 Kommunen skal bruke mindre tid på administrasjon og mer tid på mennesker.

818 **Kristiansand Høyre vil:**

- 819 • Redusere og på sikt fjerne eiendomsskatten.
- 820 • At inntekt fra eiendomsskatt fra nye boliger skal benyttes til lavere eiendomsskatt for alle.
- 821 • Holde det totale nivået på avgifter og gebyrer så lavt som mulig.
- 822 • Avvikle piggdekkavgiften.
- 823 • Ha effektiv drift slik at mer ressurser kan brukes til å styrke kvaliteten på tjenestene.

824

825 **KAPITTEL 7: EN KOMMUNE MED LEVENDE BYDELER**

826 Kristiansand sentrum skal gjenspeile sørlandshovedstaden som en storby med sine mange positive
827 særpreg. Vi vil ha lyden av liv og handel på dagen, kvelden og natta, langåpne og søndagsåpne butikker,
828 gode kafeer, smakfulle restauranter, et attraktivt kulturtilbud, flere nye leiligheter og attraktive
829 kontorarbeidsplasser både på bakken og i høyhus der det passer. Høyre vil bruke Kvadraturens
830 konkurransefortrinn og videreforedle disse i tett samarbeid med innbyggerne og næringslivet.

831 **Bydelsutvikling**

832 Kristiansands bydeler skal være livskraftige sentra tilrettelagt for de vanligste og viktigste offentlige
833 tjenester. Bydelene skal ha et rikt utvalg av forskjellige butikker og private tjenestebedrifter og
834 kontorarbeidsplasser. Det skal være god tilgang på kollektivtransport internt i bydelen, mellom bydelene og
835 til Kristiansand sentrum og Universitetet. Bydelene Tangvall og Nodeland skal få utvikle seg til enda mer
836 attraktive og kortreiste tettsteder for innbyggerne som bor i nærheten. I bydelenes mindre bebodde
837 områder skal livet på landet fremelskes og utvikles, tilrettelegge for lokal matproduksjon og gode
838 oppvekstvilkår med gode tilbud til barn og unge.

839 **Kristiansand Høyre vil:**

- 840 • At flest mulig tjenester kan løses lokalt i eller nær innbyggernes bydelssenter.
- 841 • At innbyggerne i Kristiansand skal ha tilgang på gode tjenester uavhengig av hvor i kommunen de bor.

- 842 • At det skal settes høye krav til det fysiske og estetiske miljøet ved utvikling av tettsteder og
843 bydelssentrum.
- 844 • **DISSENS 4:** Nytt punkt: I størst mulig grad bygge bygårdsstruktur fremfor blokkstruktur i Kvadraturen.
845 *Støttet av Nicolai Østeby, Kristin Tallaksen og Amalie Gunnufsen.*
- 846 • Være positive til boligbygging og næringsetablering i bydelene for å sikre bosetting og å skape levende
847 og aktive bydeler, tettsteder og lokalsentre.
- 848 • At det skal være god tilgang på småbåtplasser i hele kommunen. Private småbåthavner i Søgne skal
849 fortsatt leie grunn av kommunen dersom det er ønskelig.
- 850 • Gjennomføre en større nabolagssatsing (områdesatsing) i samarbeid med staten for utvalgte områder i
851 Kristiansand.
- 852 • Bidra til å realisere ny vei til Kjevik ved å sikre snarlig statlig finansiering.
- 853 • Jobbe for å utvide AKT SVIPP til flere bydeler i Kristiansand.
- 854 • Øke de økonomiske rammene til bydelsfondet.
- 855 • Inngå samarbeid med velforeningen "Toppene av Kristiansand" for å se på mulige løsninger for å fylle
856 Heradshuset med innhold.

857

858 **Miljøvennlig transport**

859 All transport vil i fremtiden være med ikke-fossile drivstoffer slik som for eksempel strøm og hydrogen.
860 Kristiansand Høyre vil at alle AKTs nye busser skal gi null utslipp av klimagasser. Vi vil jobbe for at det skal
861 lønne seg å kjøpe nye utslippsfrie privatbiler og varetransportbiler i forhold til fossile biler.

862 **Kristiansand Høyre vil:**

- 863 • Etablere gode parkeringsmuligheter for sykkel ved alle kollektivknutepunkt.
- 864 • Gjøre Vestre Strandgate til miljøgate for buss og taxi.
- 865 • Tilgjengeliggjøre Vestre havn for publikum når containerhavnen flytter fra Lagmannsholmen.
- 866 • Legge til rette for bruk av el-sparkeykler.
- 867 • Bygge ut sykkelveinettet som skiller gående og syklende.
- 868 • Vurdere elektrisk drevne hurtigferjer fra Randesund og Vågsbygd.
- 869 • Legge til rette for flere ladestasjoner for el-biler i kommunen.
- 870 • Gjøre det enklere å bruke elbil-delingsordninger ved å holde av parkeringsplasser på strategiske
871 steder.
- 872 • Utvikle Park and Ride-anlegg i alle bydelene med tilhørende kollektivtilbud.
- 873 • Stille strenge miljøkrav ved havneflytting.
- 874 • Pålegge Kristiansand havn rekkefølgekrav og nærmiljøtiltak ved flytting av containerterminalen som
875 kommer nærmiljøet rundt havnen i Kongsgård/Vige til gode.

876

877 Bolig- og næringsarealer

878 Gode arealreserver sikrer bosetting og utvikling der folk vil bo. Det bidrar til byens vekst, holder prisnivået
879 nede og gjør at flere kan kjøpe sin første bolig i stedet for å leie. Næringsarealene må plasseres sentralt
880 der folk bor og nær hovedfartsårer. De største næringsstomtene må være ferdig regulerte, ligge nær
881 hovedkraftlinjene og være tilgjengelige for de aller største næringsetableringene.

882 Kristiansand Høyre vil:

- 883 • Opprettholde en god og variert boligreserve for å sikre konkurransedyktige boligpriser.
- 884 • At det i samarbeid med utbyggere tilrettelegges for flere mindre boliger som flere har råd til å kjøpe.
- 885 • At kommunen sammen med utbyggere tilrettelegger for forskjellige eierformer som leie til eie.
- 886 • At hensynet mellom vekst og vern av eksisterende bygningsmasse skal balanseres når tettstedene
887 utvikles.
- 888 • Revidere Murbyplanen i løpet av perioden.
- 889 • Ha en sentrumsplan for Tangvall, Nodeland og Kilen.
- 890 • Ha en høyhusplan for Tangvall.
- 891 • Tilstrebe fortetting nær og langs kollektivaksen som vil strekke seg fra Søgne til Sørlandsparken og til
892 Greipstad.
- 893 • At det skal være mulig med fortetting og utskilling av tomter i eksisterende spredtbygde områder.
- 894 • Der det er hensiktsmessig konkurranseutsette og bruke offentlig/privat samarbeid (OPS) til større
895 kommunale prosjekter.
- 896 • At eiendomsretten skal vektlegges tungt i alle saker, og at bruken av ekspropriasjon sterkt skal
897 begrenses.
- 898 • Starte utviklingen av bydel Lagmannsholmen i løpet av perioden.
- 899 • Utarbeide en oversikt over alle kommunale bygg og eiendommer med mål om å selge eiendommer det
900 ikke er nødvendig at kommunen eier.
- 901 • At det skal satses på opprusting og nyetablering av turstier, turveier, trimløyper i bydelene, i samarbeid
902 med utbyggere og grunneiere.

903

904 Gode og stabile bomiljø

905 Et godt sted å vokse opp og gode lokalsamfunn er viktig for barns fremtid. Opphoping av
906 levekårsproblemer er en bekymring i enkelte områder. Dessverre finnes det eksempler på høy
907 konsentrasjon av personer med levekårsutfordringer på små områder.

908 Kristiansand Høyre vil:

- 909 • Etablerer planer for å øke kvaliteten i tjenestetilbudet, særlig i utsatte boområder.
- 910 • Bruke byplanleggingen aktivt for å unngå fremvekst av levekårsutfordringer.
- 911 • Motvirke opphoping av kommunale boliger.
- 912 • Inngå avtale med staten om områdeløft i aktuelle bydeler.

- 913 • Sikre at flyktninger ikke bosettes i områder med høyere innvandrerandel enn 25 prosent.
- 914 • Legge betydelig vekt på kommunenes integreringsresultater i bosettingspolitikken, særlig overgang til
915 arbeid.
- 916 • Styrke fritidstilbudet til ungdom i områder med levekårsutfordringer, for eksempel møteplasser,
917 sommerjobber, fritidsklubber og fritidsaktiviteter.

918

919 KAPITTEL 8: EN TRYGG KOMMUNE MED GOD BEREDSKAP

920 Å sørge for innbyggerens trygghet er en av statens viktigste oppgaver. Kommunen skal bidra til å
921 tilrettelegge for dette.

922 Kristiansand skal være en åpen kommune hvor alle innbyggere skal føle seg trygge, uavhengig av hvem
923 de er, eller hvor de bor. Pandemien og andre kriser har vist oss at byen trenger å kunne mobilisere alle
924 ressurser, enten de er offentlige, private, frivillige eller i sivilsamfunnet.

925 **Beredskap**

926 Den nye sikkerhetssituasjonen i Europa gjør at vi må tenke nytt om beredskap. Mye av Agders kritiske
927 infrastruktur ligger i Kristiansand og mye av dette er også viktig for Norge.

928 Planene om å flytte luftforsvarets skolesenter fra Kjevik må stoppes sett i lys av den sikkerhetspolitiske -og
929 økonomiske situasjonen Norge nå står i.

930 Kommunen må være veldrevet og ha trent på kriser, dette utøves best i et samspill med offentlige, private
931 og frivillige ressurser. Frivillige, lag, interesseforeninger og private nettverk ønsker ofte å stille opp når
932 samfunnet trenger dem.

933 **Kristiansand Høyre vil:**

- 934 • Jobbe for å stoppe planene om å flytte luftforsvarets skolesenter fra Kjevik.
- 935 • Arbeide for at offentlige og private aktører skal få en større forståelse for deres ansvar i et
936 totalforsvarsbegrep. Da med målsetning om å styrke Kristiansands beredskap
- 937 • Sørge for at kommunen har oppdaterte planer for å håndtere kjente og ukjente trusler, og er godt trent
938 for å møte slike trusler.
- 939 • Sikre en effektiv, veldrevet, faglig sterk og godt ledet kommune som et utgangspunkt for god
940 krisehåndtering.
- 941 • At kommunen skal ha effektive kommunikasjonskanaler overfor innbyggerne under en krise.
- 942 • Sikre at kommunen har nødvendig kriseberedskapskapasitet, inkludert tilgang på tilfluktsrom og
943 informasjon til befolkningen om hvor man kan søke tilflukt.
- 944 • Bygge nye tilfluktsrom i store kommunale utbygginger der det er hensiktsmessig.
- 945 • At kommunen skal legge til rette for flere beredskapsøvelser.
- 946 • At kommunen skal legge til rette for at havna og lufthavnen i kommunen skal øve på krevende
947 beredskapssituasjoner.

948

949 **Trygghet**

950 Å bekjempe kriminalitet er politiets oppgave, men kommunen kan bidra til å forebygge at mennesker velger
951 kriminell adferd. Tjenester fra skolen, pedagogisk-psykologisk tjeneste, helsesykepleier, barnevernet,
952 barne- og ungdomspsykiatrien, rusomsorgen og politiet må koordineres godt for å hindre at utsatte
953 innbyggere havner i en kriminell løpebane.

954 **Kristiansand Høyre vil:**

- 955 • Øke støtten betydelig til frivillige aktører og nærmiljøaktiviteter som bidrar til trygghet i sentrum og
956 bydelene (natteravner, trygghetsvandring og lignende tiltak).
- 957 • Jobbe for mer politi til Kristiansand kommune.
- 958 • At kommunen skal fortsette å samarbeide med politiet for å forebygge kriminalitet.
- 959 • Ha miljøverter til stede der ungdommen er.
- 960 • Sørge for god belysning i hele kommunen